

SZÍNHÁZI ELŐADÁS PLAKÁTJÁT CENZÚRÁZNÁ A MAGYARELLENESSÉGÉRŐL HÍRES POLITIKUS

Nem ízlik a „román flekken”

Színházi berkekben manipulációnak tartják az előadás plakátja kapcsán megfogalmazott kifogásokat

Egy színházi plakát eltávolítását követeli Marius Pașcan Maros megyei parlamenti képviselő, aki azt állítja, hogy a grafika csúfot űz Romániából. A 3G Színház, a darab szerzője és több román színész is frappáns választ adott a magyaryűlöletéről elhíresült politikusnak.

» SZUCHER ERVIN

Kétszemélyes meghívót nyert a Székely Csaba Mihai Viteazul című darabjából készült pénteki marosvásárhelyi előadásra az, aki csütörtök estje a legtöbb Facebook-kedvelést érő választ adta a kérdésre: mit jelképez a darab plakátja? A válaszokat a Teatru 3G Színház közösségi oldalára lehetett elküldeni. A marosvásárhelyi szerző legújabb darabjának plakátja azt követően került a figyelem középpontjába, hogy Marius Pașcan volt prefektus, parlamenti képviselő Románia megcsúfolását látta benne, ezért a hirdetés azonnali bevonását követelte. „Újabb gúnyolódás Romániával, a Nagy Egyesülés századik évfordulóján!” – ezzel a címmel írt nyílt levelet a szenátor Marosvásárhely polgármesteri hivatalának, az önkormányzatot is hibáztatva a Székely-darab támogatásáért és a plakát vállalásáért. „Egy véres hússzeletet formázó Romániát csodálhatunk meg a plakáton, amit az irredentizmus parazsán süthetnek meg” – fogalmazott a Népi Mozgalom Párt (PMP) ügyvezető elnöke. Pașcan a Charlie Hebdo satirikus francia lap iszlámellenes karikatúrájához hasonlította a 3G társulat plakátját, ahhoz a rajzhoz, amely miatt terrorista merényletsorozat történt Párizsban.

„Miért van Erdély jobban megpaprikázva, Olténia miért borsosabb és kövérebb? Honnan származik a szén, és ki gyújtott be az országnak?” – ezeket a kérdéseket fogalmazta meg Székely Csaba a botrány kirobbanása után. Aki erre a legfrappánsabb választ adta,

péntek este kétszemélyes meghívóval mehet színházba.

Egyesek Pașcant is túllicitálták

A Pașcan közösségi oldalára is felkerült felvetésre számos hozzászólás érkezett. Akadtak, akik a politikust is túlszámnyalták: például Mircea Ștefanovici, a rég felbomlott Funar-féle Románok Nemzeti Egyesüppártjának (PUNR) volt városi tanácsosa szerint a kép Romániát bármikor feldarabolható vagy eladható hússzeletként ábrázolja. A katonai iskolát végzett Florin Traian Toderel, aki egy ideig a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház román

» „Egy véres hússzeletet formázó Romániát csodálhatunk meg a plakáton, amit az irredentizmus parazsán süthetnek meg” – méltatlankodik a román politikus.

társulatának volt a tagja, az előadás bojkottálására szólította fel a közönséget. Mint közölte, amíg a színháznál dolgozott, román felelősei is nacionalista magatartással vádolták, holott ő csak a román alkotmány 13. cikkelyét lobogtatta előszeretettel, amely az ország hivatalos nyelvéről rendelkezik. Toderel azt is felháborítóknak tartja, hogy az Erdélyt és a Bánságot ábrázoló hússzelet sovány, míg az ország déli részeit jelképező kövér.

Román színészek védelmezték a plakátot

A néppárti elnök plakátellenes felvetése a román színésztársadalmat is megmozgatta. A művészek kicsinyesnek és nevetségesnek tartják Marius Pașcan nézőpontját, veszélyesnek is nevezik, hisz, mint vélik, a művészi alkotásnak számító plakát eltávolításának követelésével a politikus a cenzúra bevezetését követeli. Gabriel Sandu azt a kérdést teszi fel, hogy a parlament művelődési bizottságának tagjaként mennyire lehet hozzáértő Marius Pașcan, ha egy plakát meg nem értése miatt képes egy kultu-

rális eseményt és annak alkotóit kitámadni. Ciprian Mistreanu, a brassói Sică Alecsandrescu Színház művésze szerint a politikusnak, mielőtt megszólalna, illetet volna tájékozódnia, esetleg megtekintenie az előadást. A sepsiszentgyörgyi Andrei Mureșanu Színház művésze, Sebastian Marina a Băsescu-párti politikus manipulációjáról ír, mondván, hogy egy-két szavazatért képes elferdíteni a valóságot és ekkora feneket keríteni az ügynek. „A városháza nem cenzúráz senkit, így a plakátokat sem távolítja el, annál is inkább, mivel mások hirdetőfelületet kaptak helyett” – jelentette ki érdeklődésünkre Cosmin Blaga, a polgármesteri hivatal sajtószóvivője. A pontosítás kedvéért a városháza illetékes hozzátette, az önkormányzat egyetlen fillért nem fizetett a produkció létrejöttéért, így a polgármesteri hivatal neve fölöslegesen szerepel a plakáton. A hasonló bonyodalmak elkerülése végett az önkormányzat az általa finanszírozott projektek esetében láttamozni fogja a reklámanyagokat.

A hússzelet, amely sérti a nemzeti érzelmeket

A neves román történész, Adrian Cioroianu egyik legújabb könyve, az Un centenar și mai multe teme pentru acasă (Egy centenárium és több házi feladat) című munkájának borítólapján is egy Románia-térkép látható, amely nem húsból, hanem három darab kenyérszeletből van kirakva. A Polirem kiadónál megjelent kötet mégsem verte ki a nemzetféltőknél a biztosítékot. Sokan vélik úgy, hogy a térképet formázó hússzeletek – akár Románia, akár Magyarország határait ábrázolják – mindenképpen sértik a románokat. Ezelőtt egy-két évvel a NapocaNews kolozsvári hírportál azon haborgott, hogy a kincses város néhány főtéri, magyar tulajdonban lévő éttermében állítólag Magyarország térképét formázó hússzeletet tálalnak fel a vendégeknek. A xenofób nézetéről ismert internetes újság az esetet a fogyasztóvédelmi hivatal figyelmébe ajánlotta.

BALOGH LEVENTE

» VEZÉRCIKK

Bántott hús

Mi Magyarország államformája? Rántott hús – hangzik a több évtizedes vicc, amely a Trianonban megcsontított ország sajátos alakjára utal. Nincs tudomásunk arról, hogy emiatt bárki is megsértődött volna valaha, arról meg pláne, hogy egy parlamenti képviselő dörgegelmes bejegyzésben rohanjon ki ellene. Románia azonban más világ: itt akad olyan politikus, aki megpróbál botrányt és magyar–román konfliktust gerjeszteni abból, hogy egy marosvásárhelyi színház egyik plakátján egy Románia alakú sertésstarja sült éppen egy grillezőrácson.

A 3G Színházról van szó, amely Székely Csaba Vitéz Mihály című darabjához készítette az egyrészt vicces, másrészt metaforikusnak szánt töltettel is rendelkező plakátot.

Amely azonnal kiverte a biztosítékot a kis magyarellenes uszításra mindig kapható Marius Pașcanban, az egyetlen politikai doktrínaként jelenleg a primitív sovinizmust futtató Népi Mozgalom Párt képviselőjében. A politikus szemfogató, felháborodott bejegyzésben ostorozza a plakátot, amely szerinte éppen a centenárium évében gúnyolódik Romániával, hiszen nem jelenthet mást, mint azt, hogy a Románia alakú flekken a magyar irredentizmus parazsán sült. A darab amúgy valóban kényes témát boncolgat, hiszen a románok által első „országgyesítőnek” vizionált Mihály havasalföldi vajdáról szól, a szerző pedig egy néhány évvel ezelőtti interjúban arról beszélt: a Mihály-mítosz ebben a darabban porig van rombolva, de ad helyette valami mást, ami szerinte sokkal érdekesebb: egy embert, aki küzd, és néha nyer, néha pedig veszít.

Talán nem vagyunk nagyon előítéletesek, ha feltételezzük: Pașcan képviselő erről nem sokat tud, csak tette a dolgát, az egyetlen, amihez ért, és amiért gazdáit tartják: hergelt egy sort a magyarok ellen.

Pedig nem a magyar projekt az egyetlen, amely hasonló, gasztronómiai tematikában „dolgozza fel” Románia térképét. Egy Adrian Cioroianu történész, volt külügyminiszter által szerkesztett tanulmánykötet – amelyet valóban kimondottan a Románia és Erdély közötti egyesülést egyoldalúan kimondó román nagygyűlés centenáriuma időzítették – hasonló „blaszfémia” követ el. Az Egy centenárium és több házi feladat – Mit tanultak a románok az elmúlt évszázad történelméből és mit nem címet viselő kötet címdalán kenérszeletekből rakták össze az országot – ráadásul oly módon, hogy az egykori királyi Románia fehér, Erdély és Besszarábia, illetve Bukovina pedig barna kenyérből „készült”. Emiatt persze nincs hóbörgés, pedig hozzá képest a marosvásárhelyi plakát maga a nagyromán nemzetállam megtestesülése, hiszen egységes és oszthatatlan flekkenként ábrázolja az országot. A viccen túlmenően azonban ismét csak kijelenthetjük: a kettős mérce minősített esetével állunk szemben. Pașcan és a hozzá hasonló, beszűkült szellemi horizontú mélyrománok szemében az őshonos magyar közösség csak amolyan zavaró, másodrangú tényező, amely még azon ország térképével sem reklámozhat büntetlenül semmit, amelyben él, mert Trianon óta mindig gyanús, ha a magyarok hozzányúlnak Románia térképéhez. Persze Pașcannak és elvtársainak szuverén joga eldönteni, hogyan égetik magukat, az ügyről azonban eszembe jutott egy másik gasztronómiai jellegű országharakterológia. Még a 90-es évek elején, a gimnáziumban az Egyesült Államokból érkezett angoltanárom arról beszélt: hibásnak tartja azt a metaforát, amely hazáját olvasztótégelyként ábrázolja, abban ugyanis minden jellegtelen masszává olvad össze. Szerinte a realitás párhuzam inkább a pizza, amelyen az összetevők mindegyike megőrzi önálló jellegét, úgy járul hozzá az egységes, harmonikus ízvilághoz. Márpedig a még mindig számos nemzet által lakott Románia is sokkal közelebb áll ehhez a képhez. Persze el tudjuk képzelni, hogy a Pașcanhoz hasonló gasztróbarbárok a Románia-pizzáról is legzívesebben kidobnának minden olyan összetevőt, amely nem tetszik nekik, függetlenül attól, hogy az nem csupán a övék.

És azért, hóbörgés ide vagy oda, a Románia-flekkent is lenyelnék. Csak Román Tűzhelyen (lásd még: Vatra Românească) süljön.